

38-боб. Алоҳида ҳолларда солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятлари

275-модда. Биргаликдаги фаолият, ишончли бошқарув ёки концессия битими доирасида операцияларни амалга оширишда солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлашнинг ўзига хос хусусиятлари

Агар оддий ширкат шартномасининг (биргаликдаги фаолият тўғрисидаги шартноманинг) иштирокчиларидан ҳеч бўлмаганда биттаси Ўзбекистон Республикасининг солиқ резиденти бўлган Ўзбекистон Республикаси юридик шахси ёхуд якка тартибдаги тадбиркор бўлса, солиқ солиш мақсадида биргаликдаги фаолият доирасида амалга ошириладиган ҳамда ушбу Кодекснинг [239-моддасига](#) мувофиқ солиқ солиниши лозим бўлган операцияларнинг умумий ҳисобини юритиш шундай иштирокчи (бундан буён ушбу моддада ишончли шахс деб юритилади) томонидан амалга оширилиши керак.

Мазкур қоида оддий ширкат шартномасига (биргаликдаги фаолият тўғрисидаги шартномага) мувофиқ ширкат ишларини юритиш кимнинг зиммасига юклатилганлигидан қатъи назар, қўлланилади.

Оддий ширкат шартномасига (биргаликдаги фаолият тўғрисидаги шартномага) концессия битимига ёки мол-мулкни ишончли бошқариш шартномасига мувофиқ операцияларни амалга оширишда ширкатнинг

ишончли шахси, концессионер ёки ишончли бошқарувчи зиммасига солиқ тўловчининг ушбу бўлимда белгиланган мажбуриятлари юклатилади.

Оддий ширкат шартномасига (биргаликдаги фаолият тўғрисидаги шартномага) концессия битимига ёки мол-мулкни ишончли бошқариш шартномасига мувофиқ товарларни (хизматларни) реализация қилишда ширкатнинг ишончли шахси, концессионер ёки ишончли бошқарувчи солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тегишли ҳисобварақ-фактураларни тақдим этиши шарт.

Солиқ солиниши лозим бўлган товарларни (хизматларни) оддий ширкат шартномаси (биргаликдаги фаолият тўғрисидаги шартнома) доирасида ишлаб чиқариш ва (ёки) реализация қилиш учун олинadиган товарлар (хизматлар) бўйича солиқни ҳисобга олиш имконияти фақат ширкатнинг ишончли шахсига, башарти сотувчилар томонидан ушбу шахсга солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тақдим этилган ҳисобварақ-фактуралар мавжуд бўлса, берилади.

Ширкатнинг ишончли шахси томонидан бошқа фаолият амалга оширилган тақдирда, оддий ширкат шартномасига (биргаликдаги фаолият тўғрисидаги шартномага) мувофиқ операцияларни амалга ошириш чоғида фойдаланиладиган ва ушбу шахс томонидан ўзининг бошқа фаолияти амалга оширилганда фойдаланиладиган товарларнинг (хизматларнинг)

алоҳида-алоҳида ҳисоби мавжуд бўлганда, солиқ суммаларини ҳисобга олишга бўлган ҳуқуқ юзага келади.

Солиқни ҳисобга олишга оид қисм бўйича худди шундай қоидалар концессия битимига ёки мол-мулкни ишончли бошқариш шартномасига мувофиқ амалга ошириладиган операцияларга нисбатан белгиланади.

Ширкатнинг солиқ ҳисобини юритиш учун масъул бўлган ишончли шахси, концессионер, ишончли бошқарувчи оддий ширкат шартномасини (биргаликдаги фаолият тўғрисидаги шартномани) концессия битимини, мол-мулкни ишончли бошқариш шартномасини бажариш жараёнида амалга оширилган операцияларнинг ҳисобини ҳар бир кўрсатиб ўтилган шартнома бўйича алоҳида-алоҳида юритади.

276-модда. Қайта ташкил этилганда солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятлари

Юридик шахс қайта ташкил этилганда унинг солиқ мажбурияти ушбу моддада белгиланган ўзига хос хусусиятлар ҳисобга олинган ҳолда, ушбу Кодекснинг [92-моддасига](#) мувофиқ ўзининг ҳуқуқий вориси (ҳуқуқий ворислари) томонидан бажарилади.

Юридик шахс қайта ташкил этилганда, қайта ташкил этиш шаклидан қатъи назар, қайта ташкил этилган юридик шахсга қўйилган ва (ёки) ушбу шахс томонидан товарларни (хизматларни) олишда (олиб

киришда) тўланган, лекин у томонидан ҳисобга олиш учун қабул қилинмаган солиқ суммаси ушбу бўлимда назарда тутилган тартибда ушбу юридик шахснинг ҳуқуқий ворисида, агар ҳуқуқий ворис солиқ тўловчи сифатида рўйхатдан ўтказилган бўлса, ҳисобга олиниши лозим.

Солиқ суммаларини ҳисобга олиш қайта ташкил этилган юридик шахснинг ҳуқуқий вориси томонидан қайта ташкил этилган юридик шахс товарларни (хизматларни) олганда, унга тақдим этилган ҳисобварақ-фактуралар асосида, шунингдек ҳуқуқий ворис товарларни (хизматларни) олганда унга тақдим этилган ҳисобварақ-фактуралар асосида амалга оширилади. Солиқ суммаларини ҳисобга олиш қайта ташкил этилган юридик шахс томонидан товарлар (хизматлар) олиниши билан боғлиқ мажбуриятлар бўйича қарз ҳуқуқий ворисга ўтказилганидан кейин тўлиқ ҳажмда амалга оширилади.

Агар қайта ташкил этилган шахс ушбу Кодекснинг [274-моддасига](#) мувофиқ солиқнинг ўрни қопланиши ҳуқуқига эга бўлса, лекин солиқнинг ўрни қопланиши лозим бўлган суммаси қайта ташкил этиш тугаллангунига қадар унга қопланмаса, кўрсатилган солиқ суммасининг ўрни унинг ҳуқуқий ворисига қопланади.

Агар юридик шахс қайта ташкил этилганда унинг ҳуқуқий вориси (ҳуқуқий ворислари) солиқ тўловчи бўлмаса, қайта ташкил этилаётган шахс ушбу бўлимда

белгиланган тартибда солиқни ҳисобга олиш учун қабул қилинган солиқ суммасига тузатиш киритишни амалга ошириши керак.

277-модда. Ўзбекистон Республикаси ҳудудига товарларни олиб киришда ва Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан товарларни олиб чиқишда солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятлари

Товарларни Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб киришда солиқ солиш танланган божхона режимига қараб, қуйидаги тартибда амалга оширилади:

1) товарлар эркин муомалада бўлиш (импорт) учун чиқариш божхона режимига жойлаштирилганда солиқ тўлиқ ҳажмда ҳисобланади;

2) товарлар реимпорт божхона режимига жойлаштирилганда солиқ тўловчи ушбу Кодексга мувофиқ товарлар экспорт қилинганда тўлашдан озод этилган солиқ суммаларини ёхуд унга товарлар экспорт қилинганлиги туфайли қайтариб берилган суммаларни тўлайди. Санаб ўтилган суммаларни тўлаш божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда амалга оширилади;

3) товарлар транзит, божхона омбори, реэкспорт, бож олинмайдиган савдо, эркин божхона ҳудуди, йўқ қилиш, давлат фойдасига воз кечиш божхона режимига, шунингдек ғамлаб қўйилган нарсалар божхонада декларация қилинганда солиқ тўланмайди;

4) товарлар Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудида қайта ишлаш божхона режимиға жойлаштирилганда, башарти қайта ишлаш маҳсулотларини муайян муддатда Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудудидан олиб чиқилса, солиқ тўланмайди;

5) товарлар вақтинча олиб кириш божхона режимиға жойлаштирилганда божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда солиқ тўлашдан тўлиқ ёки қисман озод этиш қўлланилади;

6) божхона ҳудудидан ташқарида қайта ишлаш божхона режимиға жойлаштирилган товарларни қайта ишлаш маҳсулотлари олиб кирилган тақдирда, солиқ тўлови божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда амалга оширилади;

7) товарлар ички истеъмол учун қайта ишлаш божхона режимиға жойлаштирилганда солиқ тўлиқ ҳажмда тўланади.

Товарлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан олиб чиқиладиганда солиқ солиш қуйидаги тартибда амалга оширилади:

1) товарлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан экспорт божхона тартиб-таомилида олиб чиқиладиганда солиқ тўланмайди. Мазкур қоида товарларни кейинчалик экспорт божхона тартиб-таомилиға мувофиқ олиб чиқиш мақсадида ушбу товарлар

божхона омбори тартиб-таомилига жойлаштирилганда ҳам қўлланилади;

2) товарлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарига реэкспорт божхона тартиб-таомилида олиб чиқиладиганда солиқ тўланмайди, Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кириш чоғида тўланган солиқ суммалари эса солиқ тўловчига божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда қайтарилади. Мазкур қоида товарлар реэкспорт божхона тартиб-таомилига мувофиқ кейинчалик олиб чиқиш мақсадида божхона омбори божхона тартиб-таомилига жойлаштирилганда ҳам қўлланилади;

3) махсус божхона тартиб-таомилини тугаллаш мақсадида ғамлаб қўйилган нарсалар, шунингдек товарлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан олиб чиқиладиганда солиқ тўланмайди;

4) товарлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ушбу қисмнинг [1 — 3-бандларида](#) кўрсатилганларига нисбатан бошқа тартиб-таомилларга мувофиқ олиб чиқиладиганда, агар божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, божхона тартиб-таомиллари билан солиқ тўлашдан озод этиш ва (ёки) тўланган солиқ суммаларини қайтариш амалга оширилмайди.

Жисмоний шахслар томонидан шахсий, оилавий, уй-рўзғор эҳтиёжлари ва тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш билан боғлиқ бўлмаган бошқа

эхтиёжлар учун мўлжалланган товарлар олиб ўтилаётганда, товарлар Ўзбекистон Республикасининг божхона чегараси орқали олиб ўтилаётганлиги муносабати билан солиқ тўлаш тартиби божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларида белгиланади.